

Luka w podatku VAT: mimo że luka cały czas się zmniejsza, w 2019 r. państwa UE straciły 134 mld euro dochodów z podatku VAT

Bruksela, 2 grudnia 2021 r.

Według nowego sprawozdania opublikowanego dziś przez Komisję Europejską szacuje się, że w 2019 r. państwa członkowskie UE straciły łącznie około 134 mld euro z tytułu podatku od wartości dodanej (VAT). Tyle wynosi kwota dochodów utraconych w wyniku oszustw związanych z VAT, uchylania się od płacenia i unikania opodatkowania VAT oraz praktyk w zakresie optymalizacji podatkowej, a także w wyniku upadłości i niewypłacalności finansowej oraz błędów obliczeniowych i administracyjnych. O ile w niektórych przypadkach nie da się uniknąć uszczuplenia wpływów podatkowych, zdecydowane reakcje i ukierunkowane działania polityczne mogą mieć duży wpływ na sytuację, szczególnie w zakresie nieprzestrzegania przepisów.

Utracone dochody z podatku VAT bardzo negatywnie wpływają na wydatki publiczne na dobra i usługi publiczne, takie jak szkoły, szpitale i transport, z których wszyscy korzystamy. Brakujący VAT może również mieć korzystny wpływ w obecnej sytuacji, kiedy państwa członkowskie starają się pokryć dług powstały podczas początkowego okresu odbudowy po pandemii COVID-19 lub zwiększyć swoje ambicje w zakresie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu.

Paolo Gentiloni, komisarz do spraw gospodarki, stwierdził: *Pomimo pozytywnej tendencji odnotowanej w ostatnich latach luka w podatku VAT pozostaje poważnym problemem – zwłaszcza w obliczu ogromnych potrzeb inwestycyjnych, którym państwa członkowskie będą musiały sprostać w nadchodzących latach. Tegoroczne dane liczbowe odpowiadają stracie ponad 4 000 euro na sekundę! Takie straty są dla budżetów krajowych nie do przyjęcia i oznaczają, że pokrycie tego niedoboru z innych podatków w celu opłacenia niezbędnych usług użyteczności publicznej spocznie na barkach zwykłych obywateli i przedsiębiorstw. Musimy podjąć wspólne wysiłki w celu zwalczania oszustw związanych z VAT, gdyż te poważne przestępstwa oznaczają ubytki w portfelach konsumentów, osłabiają nasze systemy opieki społecznej i zubażają budżety krajowe.*

W efekcie nieustających starań na rzecz poprawy sytuacji, podejmowanych zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym, w 2019 r. utrzymywała się raczej pozytywna tendencja, a ogólna luka w podatku VAT w państwach członkowskich UE zmniejszyła się o około 7 mld euro w porównaniu z rokiem poprzednim. UE podjęła już znaczące działania w celu usprawnienia poboru VAT ([zob. Pytania i odpowiedzi](#)). Ponadto Komisja Europejska w dalszym ciągu wspiera państwa członkowskie w lepszym współdziałaniu w sieci „Eurofisc” składającej się z urzędników krajowych z 27 państw członkowskich oraz Norwegii. Od 2019 r. członkowie sieci aktywnie korzystają z finansowanego przez UE narzędzia do analizy sieci transakcji (TNA), aby szybko wymieniać się danymi dotyczącymi VAT i wspólnie je przetwarzać. Umożliwia im to automatyczne wykrywanie transgranicznych oszustw związanych z VAT na o wiele wcześniejszym etapie. W 2022 r. Komisja przedstawi również wnioski ustawodawcze mające na celu dalszą modernizację systemu VAT, w tym wzmocnienie sieci „Eurofisc”.

Główne wyniki w 2019 r.

W ujęciu nominalnym, w 2019 r. wartość ogólnej luki podatku w VAT w UE zmniejszyła się o prawie 6,6 mld euro do kwoty 134 mld euro, co stanowi wyraźną poprawę w stosunku do spadku w poprzednim roku wynoszącego 4,6 mld euro. Mimo że ogólna luka w podatku VAT zmniejszyła się w latach 2015-2019, całkowity wpływ pandemii COVID-19 na popyt konsumpcyjny, a co za tym idzie, również dochody z VAT w 2020 r. pozostaje nieznany.

W 2019 r. najwyższą krajową lukę w podatku VAT odnotowano w Rumunii – w 2019 r. brakowało tam 34,9 proc. dochodów z tytułu VAT, a następnie w Grecji (25,8 proc.) i na Malcie (23,5 proc.). Najmniejsze luki wystąpiły w Chorwacji (1,0 proc.), Szwecji (1,4 proc.) i na Cyprze (2,7 proc.). W wartościach bezwzględnych największe luki w podatku VAT odnotowano we Włoszech (30,1 mld euro) i w Niemczech (23,4 mld euro).

Państwo członkowskie	Luka w podatku VAT w proc.	Luka w podatku VAT (w mln euro)	Państwo członkowskie	Luka w podatku VAT %	Luka w podatku VAT (w mln euro)
Belgia	12,3%	4,444	Litwa	21,4%	1,048
Bułgaria	8,3%	508	Luksemburg	6,6%	267
Czechy	14,3%	2,835	Węgry	9,6%	1 483
Dania	8,6%	2 778	Malta	23,5%	287
Niemcy	8,8 %	23 443	Holandia	4,4%	2 660
Estonia	4,5%	116	Austria	8,7 %	2 895
Irlandia	10,1%	1 721	Polska	11,3%	5 379
Grecja	25,8%	5 350	Portugalia	7,9%	1 609
Hiszpania	6,9%	5 840	Rumunia	34,9%	7 411
Francja	7,4%	13 858	Słowenia	7,1%	298
Chorwacja	1,0%	77	Słowacja	16,1%	1 313
Włochy	21,3%	30 106	Finlandia	2,9%	646
Cypr	2,7%	54	Szwecja	1,4%	597
Łotwa	8,3%	237	Wielka Brytania	8,9%	17 176

W większości państw członkowskich, bezwzględna roczna zmiana luki w podatku VAT wyniosła mniej niż 2 punkty procentowe. Ogółem luka w podatku VAT zmniejszyła się w 18 państwach członkowskich. Oprócz Chorwacji i Cypru, największy spadek luki w podatku VAT odnotowano w Grecji, na Litwie, w Bułgarii i na Słowacji (między -3,2 a -2,2 punktu procentowego w tych czterech krajach). Szwecja, Finlandia i Estonia odniosły sukces z innej perspektywy: organom skarbowym w tych krajach udało się ograniczyć utratę dochodów z podatku VAT do wartości mniej niż 5 proc. należnego podatku VAT. Największy wzrost luki w podatku VAT odnotowano na Malcie (+5,4 punktu procentowego), w Słowenii (+ 3 punkty procentowe) oraz Rumunii (+2,3 punktu procentowego).

Kontekst

Luka w podatku VAT ma znaczenie zarówno dla UE, jak i dla państw członkowskich, ponieważ podatek VAT stanowi istotny wkład zarówno w budżet UE, jak i budżety krajowe. W badaniu zastosowano metodę „top-down” po stronie konsumpcji, w której do oszacowania luki w podatku VAT wykorzystuje się dane z zakresu rachunków narodowych. Lukę w podatku VAT oblicza się jako różnicę między należnym VAT a faktycznymi dochodami z VAT i jako taka przedstawia ona utracone dochody z VAT w porównaniu z teoretycznym naliczeniem VAT.

Dodatkowe informacje

[Pytania i odpowiedzi](#)

[Nota informacyjna](#)

[Pełne sprawozdanie zawierające szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych państw](#)

[członkowskich](#)

[Plan działania Komisji na rzecz sprawiedliwego i prostego opodatkowania wspierającego odbudowę gospodarczą](#)

[Propozycje Komisji w zakresie gruntownej reformy unijnego systemu VAT](#)

IP/21/6466

Kontakty z mediami:

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

[Francesca DALBONI](#) (+32 2 298 81 70)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)